

48. అల్ ఫతహ్ (విజయం) సూరా

సరిశయం

ఈ సూరా మదీనా కాలానికి చెందినది. ఇందులో 29 ఆయతులు ఉన్నాయి. అల్లాహ్ మార్గంలో పోరాడడం, అల్లాహ్ ప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం)కు సహాయపడడం గురించి, కపటవిశ్వాసుల గురించి ఇందులో ముఖ్యంగా ప్రస్తావించడం జరిగింది. ఈ సూరా మొదటి ఆయతులో విజయం గురించిన ప్రస్తావన వచ్చింది. దానినే ఈ సూరాకు పేరుగా పెట్టడం జరిగింది.

ఈ సూరాలో మక్కా అవిశ్వాసులకు, ప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం)కు మధ్య కుదిరిన చారిత్రక హుదైబియా ఒప్పందం గురించిన ప్రస్తావన ఉంది. ఈ ఒప్పందం హిత్రీశకం ఆరవ సంవత్సరంలో కుదిరింది. ఈ ఒప్పందం ముస్లిములకు ఒక ముఖ్యమైన రాజకీయ విజయాన్నిచ్చింది. కొత్తగా ఏర్పడిన ముస్లిం రాజ్యానికి గుర్తింపును ఇచ్చింది. విజయం అన్నది కేవలం అల్లాహ్ మాత్రమే ఇస్తాడని ఈ సూరా నొక్కి చెప్పింది. పోరాడుతున్న విశ్వాసుల హృదయాలలో ఆయన ప్రశాంతతను, స్థయిర్యాన్ని కలిగించాడు. వారు స్థిరంగా నిలబడేలా, పోరాటం కొనసాగించేలా ప్రోత్సహించాడు. పోరాడుతున్న అవిశ్వాసుల హృదయాలలో భీతిని కలిగించింది కూడా ఆయనే.

ఈ సూరాలో కపటవిశ్వాసుల గురించి కూడా ప్రస్తావన వచ్చింది. వారు ముందుకు రాకుండా వెనకే ఉండిపోయారు. యుద్ధానికి రాకపోవడానికి నానావిధ సాకులు చెప్పసాగారు. వారు డోలాయమానమైన విశ్వాసం కలిగినవారుగా, ప్రాపంచిక ప్రయోజనాలను, యుద్ధసొత్తును మాత్రమే ఆశిస్తున్నవారిగా, కీడులో కూరుకుపోయిన వారిగా, చెడు ఆలోచనల్లో నిమగ్నమైన వారిగా అభివర్ణించడం జరిగింది.

48. అల్ ఫతహా¹ సూరా

అవతరణ : మదీనా ఆయతులు : 29

అపార కరుణామయుడు, పరమ కృపాశీలుడైన
అల్లాహ్ పేరుతో1 (ఓ ప్రవక్తా!) మేము నీకు చాలా
స్పష్టమైన విజయాన్ని ప్రసాదించాము.

سُورَةُ الْفَاتِحَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۝۱ كَلِمَاتٍ لَاكَ فَاخْتَارْنَا لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجُوجٌ ۚ

1. హిజ్రీ 6వ సంవత్సరంలో మహనీయ ముహమ్మద్ (సఅసం) వారు సుమారు 1400 మంది సహచరులతో కలసి 'ఉమ్రుహ్' చేసే సంకల్పంతో మక్కా వైపుకు పయనమయ్యారు. కాని మక్కాకు సమీపంలోని హుదైబియా వద్ద అవిశ్వాసులు వారిని ఉమ్రుహ్ చేయకుండా నిలువరించారు. దైవప్రవక్త (స) గారు తన సహచరుడైన హజ్రత్ ఉస్మాన్ (రజి)ను ప్రతినిధిగా చేసి, కురైషు నాయకులతో మాట్లాడి రమ్మని మక్కా నగరానికి పంపించారు. హజ్రత్ ఉస్మాన్ (రజి) తిరిగి రావటంలో ఆలస్యం జరిగింది. మరోవైపు ఉస్మాన్ వధించబడినట్లు వదంతులు వ్యాపించాయి. ఒక దశలో ఉస్మాన్ (రజి) హత్యకు ప్రతీకారం తీర్చుకుందామని దైవప్రవక్త (స) తన సహచరులనుంచి ప్రతిజ్ఞ కూడా తీసుకున్నారు. ఆ ప్రతిజ్ఞే 'బైతె రిజ్వాన్'గా ప్రసిద్ధి చెందింది. కాని హత్యా వార్త నిజం కాదని, అదొక వదంతి మాత్రమేనని తరువాత తెలిసింది. ఈ ఏడాది మాత్రం ముస్లింలకు ఉమ్రా చేసేందుకు అనుమతి లభించదనీ, వచ్చే సంవత్సరం అనుమతి ఇస్తామని ఖురైషు నాయకులు తెగేసి చెప్పారు. అందువల్ల ముస్లింలు హుదైబియా లోయలోనే తమ పశువులను ఖుర్బానీ చేసి, శిరోముండనం చేయించుకుని తిరిగివెళ్ళిపోవలసి వచ్చింది.

ఈ సందర్భంగా దైవప్రవక్త (స) మక్కా నాయకులతో చేసుకున్న ఒప్పందమే ఇస్లాం చరిత్రలో కీలకమైన 'హుదైబియా ఒప్పందం'గా ఖ్యాతి గడించింది. ప్రవక్త ప్రియ సహచరుల్లో చాలామందికి ఆ ఒడంబడిక నచ్చలేదు. తాము అంతమంది ఉండి కూడా లొంగిపోయే ధోరణిలో శత్రువుతో సంధి చేసుకోవటం ఏమిటి? అని ప్రవక్త (స)ను నిలదీసి అడిగారు కూడా. కాని దైవప్రవక్త (స) ఎంతో దూరదృష్టితో వ్యవహరించి సంధిపత్రంపై సంతకం చేశారు. హుదైబియా నుంచి మదీనాకు తిరిగి వస్తుండగా ఈ సూరా అవతరించింది. ఈ సంధిని దేవుడు చాలా స్పష్టమైన విజయంగా అభివర్ణించాడు. ఎందుకంటే ఈ సంధి మక్కా విజయానికి మార్గం సుగమం చేసింది. హుదైబియా ఒప్పందం జరిగిన రెండేళ్ళకే ముస్లింలు విజయకేతనం ఎగురవేస్తూ మక్కాలో ప్రవేశించారు. అందుకే ప్రవక్త సహచరులలో కొందరు 'మక్కా విజయాన్ని' గాకుండా హుదైబియా ఒప్పందాన్నే సినలయన విజయంగా పేర్కొనేవారు. ఈ సూరా

2 అల్లాహ్ నీ ముందటి, వెనుకటి పొర పొట్లను మన్నించటానికి,² నీపై తన అనుగ్రహాన్ని పరిపూర్ణం గావించటానికి,³ నిన్ను రుజుమార్గంపై నడిపించటానికి,⁴

3 ఇంకా, అల్లాహ్ నీకు గొప్ప సహాయం అందజేయటానికిగాను (ఈ విజయం వొసగబడింది).

لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ بِكَ عَمَلَهُ عَلَيْكَ
وَيَهْدِيكَ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ﴿٢﴾

﴿٣﴾ وَيُضِرُّكَ اللَّهُ نَصْرًا عَازِمًا ﴿٣﴾

గురించి వ్యాఖ్యానిస్తూ దైవప్రవక్త (సఅసం) ఇలా అన్నారు : “ఈ రోజు రాత్రి నాపై ఒక సూరా అవతరించింది. అది నాకు యావత్తు ప్రపంచంకన్నా, ప్రపంచంలో ఉన్న సమస్త వస్తువులకన్నా ప్రియమైనది.” (బుఖారీ - కితాబుల్ మగాజీ)

2. ఇంతకీ ఏమిటా పొరపొట్లు? అంటే ఉత్తమమైన నిర్ణయాలను గైకొనకపోవటం లేదా ఆయన (స) తన వివక్షణా జ్ఞానాన్ని ఉపయోగించి తీసుకున్న నిర్ణయాలు - అవి దోషపూరితం కాకపోయినప్పటికీ అల్లాహ్ వాటిని ఇష్టపడలేదు. ఉదాహరణకు : అబ్దుల్లా బిన్ ఉమ్మై మక్తూమ్ (రజి) సంఘటన. దానిపై అబస్ సూరా అవతరించింది. ఈ సంఘటనలు పెద్ద పొరపొట్లు కావు. అయినప్పటికీ ఆయన (సఅసం) స్థాయికి అవి శోభించవన్నది దేవుని అభిమతం. అందుకే ఆయన ద్వారా మరుపువల్ల జరిగిన ఇలాంటి చిన్న చిన్న పొరపొట్లను సయితం క్షమిస్తున్నట్లు ఈ సూరాలో అల్లాహ్ ప్రకటించాడు. ఈ ఆయతులో పేర్కొనబడిన మూడు కారణాల వల్ల హుదైబియా ఒడంబడిక స్పష్టమైన విజయంగా చెప్పబడింది: వీటిలో మొదటిది పొరపొట్ల మన్నింపు. ఈ ఒడంబడిక తరువాత ఇస్లాంలో ప్రవేశించే వారి సంఖ్య అనుదినం పెరగసాగింది. తత్కారణంగా ఆయన పుణ్యఫలం ఎన్నోరెట్లు పెరిగిపోయింది. ఆయనకు ఎన్నో ఉన్నత స్థానాలు ప్రాప్తమయ్యాయి.

3. అంటే, ఓ ముహమ్మద్! నువ్వు ఏ జీవన ధర్మం వైపునకు ప్రజల్ని ఆహ్వానిస్తున్నావో ఆ ధర్మాన్ని ఉన్నత స్థాయికి చేర్చుతానని అల్లాహ్ హామీ ఇచ్చాడు. మరి కొంతమంది విద్వాంసుల ప్రకారం పాపాల మన్నింపు మరియు ధర్మమార్గంపై స్థిరత్వమే అనుగ్రహాల పరిపూర్తికి ప్రబల నిదర్శనం (ఫత్ హుల్ ఖదీర్).

4. అంటే - నీకు రుజుమార్గంపై నిలకడను, స్థిమితాన్ని చేకూర్చటానికి, ధర్మపథంలో నిన్ను అత్యున్నత శిఖరాలపై చేర్చటానికి మేము నీకు ఈ విజయాన్ని అనుగ్రహిస్తున్నాము. ఈ సూరా అవతరించిన అతి స్వల్ప కాలంలోనే అల్లాహ్ వాగ్దానం చేసిన ఆ తోడ్పాటు లభించింది. సత్యధర్మం దిన దిన ప్రవర్ణమానం అయింది.

4 విశ్వాసుల హృదయాలలో నెమ్మదిని (ప్రశాంతతను, నిబ్బరాన్ని) వేసినవాడు ఆయనే, ⁵ వారి విశ్వాసంతోపాటు మరింత విశ్వాసం పెంపొందటానికి. భూమ్యాకాశాలలోని సైనిక దళాలన్నీ అల్లాహ్ వే. ⁶ అల్లాహ్ జ్ఞాన సంపన్నుడు, వివేకవంతుడు.

5 విశ్వసించిన పురుషులను, విశ్వసించిన స్త్రీలను క్రింద కాలువలు ప్రవహించే స్వర్గ వనాలలో ప్రవేశింపజేయడానికి, ⁷

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ
لِيُذْخِرُوا وَالْإِيمَانَ أَعْمَارَهُمْ وَاللَّهُ جُودُ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ حَكِيمًا ۝

لِيَدْخُلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا

5. అంటే - హుదైబియా ఒడంబడికలోని ఏకపక్ష షరతుల మూలంగా ముస్లింల మనసులలో కలిగిన వ్యాకులతను దూరం చేయడానికి అల్లాహ్ వారి హృదయాలలో ఒకవిధమైన ప్రశాంతతను కలిగించాడు. తద్వారా వారి మనసులు కుదుటపడ్డాయి. వారి ఆత్మ విశ్వాసం ఇనుమడించింది. దైవంపై వారికి గల విశ్వాసం మరింతగా పెరిగింది. విశ్వాసిలోని విశ్వాసం పెరుగుతూ, తరుగుతూ ఉంటుందనటానికి ఈ ఆయతు కూడా ఒక నిదర్శనమే.

6. అల్లాహ్ గనక తలచుకుంటే తన సైనిక పటాలాలలో ఏదేని ఒక పటాలం చేత (ఉదాహరణకు : దైవదూతల చేత) అవిశ్వాసులను అంతమొందించగలడు. కాని ఆయన తన పరిపూర్ణ యుక్తిననుసరించి అలా చేయలేదు. దీనికి బదులు ధర్మయుద్ధం చేసి దుష్టులను దండించమని విశ్వాసులను ఆదేశించాడు. లేదా ఈ ఆయతుకు మరో అర్థం ఇది : భూమ్యాకాశాలలో సంచరించే దైవదూతలు, ఇతర శక్తిమంతమైన సైనికదళాలు అన్నీ అల్లాహ్ అధీనంలోనే ఉన్నాయి. వాటిచేత ఆయన తాను కోరిన పని చేయించుకోగలడు. కొన్ని సందర్భాలలో ఒక అవిశ్వాస సైనిక దళాన్ని మరో అవిశ్వాస సైనిక పటాలంపై దాడి చేయించి పరోక్షంగా ముస్లింలకు సహాయపడతాడు. ఇంతకీ చెప్పొచ్చిందేమిటంటే, ఓ విశ్వాసులారా! అల్లాహ్ మీపై ఆధారపడి లేడు. ఆయన ఏ సేనావాహిని చేతనయినా తన ప్రవక్తకు, సత్యధర్మానికి తోడ్పడగలడు. ఆయన వల్ల సాధ్యం కానిదంటూ ఏదీ లేదు (ఇబ్నె కసీర్, ఐసరుత్తఫాసీర్).

7. హదీసు ప్రకారం అల్ ఫతహ్ సూరా తొలి వాక్యాలను విన్నప్పుడు ప్రవక్త ప్రియసహచరులు (రజి), “ఓ దైవప్రవక్తా (స)! మీకు శుభం. మరి మా కోసం ఏముంది?!” అని సందేహపడ్డారు. అప్పుడు అల్లాహ్ విశ్వాసులైన స్త్రీ పురుషులను స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేస్తాడన్న వాక్యాన్ని అవతరింపజేశాడు. (సహీహ్ బుఖారీ-హుదైబియా సమరం).

వారక్కడ కలకాలం ఉండేటందుకు, వారి పాపాలను వారినుండి తొలగించేటందుకు (అల్లాహ్ వారికి ఈ స్థిమితాన్ని ప్రసాదించాడు). అల్లాహ్ సన్నిధిలో ఇదే గొప్ప విజయం.

6 అల్లాహ్ విషయంలో చెడుగా అనుమానించే⁸ కపట విశ్వాసులైన పురుషులను - కపట విశ్వాసులైన స్త్రీలను, బహుదైవారాధకులైన పురుషులను - బహుదైవారాధకులైన స్త్రీలను దండించటానికి (కూడా అల్లాహ్ ముస్లింలకు మనోనిబ్బరాన్ని నూరిపోశాడు). వాస్తవానికి వారి దురనుమానాలు వారిపైనే పడతాయి.⁹ అల్లాహ్ వారిపై ఆగ్రహించాడు. వారిని శపించాడు. వారికోసం నరకాన్ని సిద్ధం చేశాడు. అది అత్యంత చెడ్డ గమ్యస్థానం.

7 మరి భూమ్యాకాశాల సేనలన్నీ అల్లాహ్ వే. అల్లాహ్ మహాశక్తిశాలి, వివేచనా శీలి.¹⁰

الْأَنْفَرُ جُلُودَيْنِ فِيهَا وَيُكَفِّرُ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَكَانَ ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ قَوْلًا عَظِيمًا ۝

وَيُعَذِّبُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتُ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ
الظَّالِمِينَ بِاللَّهِ طَانَ السَّوْءُ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ وَغَضِبَ
اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ۝

وَاللَّهُ جُودٌ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ۝

8. అంటే, వారు అల్లాహ్ ఆజ్ఞలపై లేనిపోని అనుమానాలను రేకెత్తిస్తారు. దైవప్రవక్త(స), ప్రవక్త సహచరులు పరాభవం పాలవుతారని లేదా వారు సమూలంగా అంతమొందించబడతారని, దాంతో ఇస్లాం నామరూపాలు లేకుండా పోతుందని అంచనాలు వేస్తారు. (ఇబ్నె కసీర్).

9. ముస్లింలకు ఏ చెడు కాలం వస్తుందని వారు ఎదురు చూస్తున్నారో ఆ దుష్టఫలయంలో వారు స్వయంగా చిక్కుకుంటారు.

10. అల్లాహ్ తన విరోధులను, తాను తలచిన రీతిలో తుదముట్టిస్తాడు. కాకపోతే ఆయన తన ప్రణాళిక ననుసరించి ఎవరికి ఎంత విడుపు ఇవ్వాలో ఇస్తాడు. ఆ తరువాత ఆయన శాసనం అమలవుతుంది.

8 (ఓ ప్రవక్తా!) నిశ్చయంగా మేము నిన్ను సాక్ష్యమిచ్చేవానిగా, శుభవార్తను వినిపించే వానిగా, హెచ్చరించేవానిగా చేసి పంపాము.

9 (ఓ ముస్లిములారా!) మీరు అల్లాహ్ ను, ఆయన ప్రవక్తను విశ్వసించటానికి, అతనికి తోడ్పడటానికి, అతన్ని గౌరవించటానికి, ఉదయం సాయంత్రం అల్లాహ్ పవిత్రతను కొనియాడుతూ ఉండటానికి గాను (మేము ఈ ఏర్పాటు చేశాము).

10 ఎవరయితే (నీ చేతిలో చెయ్యేసి) విధేయతా ప్రమాణం చేస్తున్నారో వారు యదారానికి అల్లాహ్ తో ప్రమాణం చేస్తున్నారు. ¹¹ వారి చేతులపై అల్లాహ్ చెయ్యి ఉంది. ¹² ఎవడయినా ప్రమాణ భంగానికి పాల్పడినట్లయితే, ఆ ప్రమాణ భంగపు నష్టం తన ఆత్మకే చేకూర్చుకుంటాడు. ¹³ మరెవరయినా అల్లాహ్ తో చేసిన

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ۝

لَتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَفِّرُوهُ وَتَشْكُرُوهُ

بِكُرَّةٍ وَأَوْسَطًا ۝

إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدِ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ
فَمَنْ تَبَايَعْتَ فَإِنَّمَا تَبَايَعْتُ عَلَى نَفْسِهِ ۚ وَمَنْ أَوْفَى بِعَاهِدِ عَلَيْهِ

11. ఈ ప్రమాణం వాస్తవానికి అల్లాహ్ తో చేసిన ప్రమాణమే. ఎందుకంటే జిహాద్ చేయమని ఆజ్ఞాపించినది ఆయనే. దానికి ప్రతిఫలం ఇచ్చే బాధ్యత కూడా ఆయనదే. వారి ధనప్రాణాలను ఆయన స్వర్గానికి బదులుగా కొనుగోలు చేశాడు (తౌబా - 111). అలాగే ప్రవక్తకు విధేయత చూపినవాడు అల్లాహ్ కు విధేయత చూపినట్లే లెక్క (నిసా - 80).

12. 'బైతే రిజ్వాన్' నేపథ్యంలో అవతరించిన ఆయతు ఇది. హజ్రత్ ఉస్మాన్ (రజి) మక్కాలో హత్యచేయబడ్డారన్న వదంతులు వ్యాపించినపుడు, దానికి ప్రతీకారం తీర్చుకోవటానికి సుమారు 14 లేక 15 వందల మంది సహచరుల చేత దైవప్రవక్త (సఅసం) తీసుకున్న ప్రమాణ స్వీకారం ఇది.

13. 'సక్ సుస్' (سُكُّسُ) అంటే ప్రమాణ భంగం చేయటం అని అర్థం. అంటే యుద్ధంలో పాల్గొంటానని ప్రతినబూనిన పిదప మాట తప్పటం అన్నమాట. ఎవరయినా ఇచ్చిన మాటను నిలుపుకోకపోతే దాని దుష్ఫలితం వారి మీదే పడుతుంది.

వాగ్దానాన్ని నెరవేరిస్తే¹⁴ అల్లాహ్ అతనికి త్వరలోనే గొప్ప ప్రతిఫలాన్ని ప్రసాదిస్తాడు.

11 ఇక పల్లెటూరి ప్రజలలో వెనుక ఉండిపోయిన వారు ఇప్పుడు నీ దగ్గరకు వచ్చి, “మా ఆస్తిపాస్తులు, మా ఆలుబిడ్డలు మమ్మల్ని కదలకుండా చేశాయి. తమరు కాస్త మా క్షమాపణకై ప్రార్థించండి”¹⁵ అని ప్రాధేయపడతారు. వారు తమ హృదయాలలో లేని దాన్ని నోటితో పలుకుతున్నారు.¹⁶ వారికి ఈ విధంగా చెప్పు :

اللَّهُ قَسِيْرٌ يُّبْرَأُ جُرًا عَظِيْمًا ۝

سَيَقُوْلُ لَكَ الْمُعَلْفُوْنَ مِنَ الْعَرَابِ سَعَلْنَا أَمْوَالَنَا
وَأَهْلُوْنَا فَأَسْعَفْنَا يَا لَيْسَ لَهُمْ مَا لَيْسَ فِي
قُلُوْبِهِمْ قُلْ فَمَنْ يَبْرِكُ لَكُمْ مِنَ اللَّهِ سَيَبْرِكُ إِنَّ اللَّهَ أَرَادَ بِكُمْ

14. అంటే దైవప్రవక్త (స)కు సహాయంగా నిలిచి, శత్రువుతో పోరాడితే, విజయం వరించే వరకూ ప్రవక్త (స)కు వెన్నంటి నిలిస్తే అలాంటివారికి అల్లాహ్ గొప్ప పుణ్యఫలం ప్రసాదిస్తాడు.

15. మదీనా నగరానికి చుట్టుప్రక్కల ఉన్న పల్లెటూళ్ళలో నివసించే గిఫార్, ముజైన, జుహైన, అస్లం తదితర అరబ్బు తెగల వారి గురించి ఈ ఆయతు అవతరించింది. దైవప్రవక్త (సఅసం) కలగన్న తరువాత ఉమ్రహ్ కొరకు బయలుదేరవలసిందిగా ప్రకటన గావించారు. అప్పుడు ఈ పల్లెటూరి అరబ్బులు సందిగ్ధంలో పడిపోయారు. వారి ఆలోచనలు ఇలా సాగాయి - ప్రస్తుత మక్కా పరిస్థితులు ఉమ్రహ్ యాత్రకు అనుకూలంగా లేవు. ఇప్పటికీ మక్కాలో అవిశ్వాసుల ప్రాబల్యం ఉంది. మరోవైపు ముస్లింలు బలహీనులుగా ఉన్నారు. ఉమ్రా కోసం వెళ్లే ముస్లింలకు సాయుధులై మక్కాలో ప్రవేశించే అవకాశం కూడా లేదు. ఇలాంటి పరిస్థితులలో అవిశ్వాసులు తమపై విరుచుకుపడితే వారిని ప్రతిఘటించటం సాధ్యం కానివని. కాబట్టి ఇప్పుడు మక్కాకు వెళ్ళటం అంటే మృత్యు కుహారంలోకి తలదూర్చటం వంటిదే.

ఈ అనుమానాలతోనే పల్లెటూరి బైతులు మహాప్రవక్త (సఅసం)తో కలిసి మక్కాకు వెళ్ళలేదు. కాని ముస్లింలు సురక్షితంగా తిరిగివచ్చిన మీదట కుంటిసాకులు చెబుతూ, తమ మన్నింపు కోసం ప్రార్థించమని దైవప్రవక్త (స)ను ప్రాధేయపడ్డారు.

16. మేము లేనపుడు మా పిల్లజల్లను, గొడ్డుగోదాములను కనిపెట్టుకుని ఉండేవారెవరూ లేకపోవటం వల్ల మేమెటూ కదలేకపోయామని వారు కతలు చెబుతున్నారు. కాని వాస్తవానికి వారు చెప్పేది నిజం కాదు. వారి హృదయాలలో గూడుకట్టుకున్న కాపట్య రోగం మూలంగా, మృత్యువు భయం కారణంగా వారు తప్పించుకున్నారు.

“అల్లాహ్‌యే గనక మీకేదైనా నష్టాన్ని కలిగించదలిస్తే¹⁷ లేదా మీకేదైనా లాభాన్ని చేకూర్చదలిస్తే¹⁸ మీ విషయంలో అల్లాహ్ నిర్ణయాన్ని అడ్డుకునే అధికారం ఎవరి కుంది? పైగా మీరు చేస్తున్నదంతా అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు.¹⁹

12 అంతేకాదు, “దైవప్రవక్త గానీ, ముస్లింలు గానీ తమ ఇంటి వారి వైపుకు తిరిగి రావటం అసంభవం అని మీరు తలపోశారు. ఈ ఆలోచన మీ ఆంతర్యాలను అలరించింది. మొత్తానికి మీ అనుమానాలు బహుచెడ్డవి.²⁰ అసలు మీరు ముందునుంచే వినాశం పొందే²¹ జనుల్లా ఉన్నారు.

13 మరెవడయితే అల్లాహ్‌నూ, ఆయన ప్రవక్తనూ విశ్వసించడో అలాంటి అవిశ్వాసుల కోసం మేము మండే అగ్నిని సిద్ధం చేసి ఉంచాము.

۞ وَإِذْ أَرَادَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ يَسْفِكُوا دِمَاءَ نَبِيِّ اللَّهِ فَكَانَ اللَّهُ عَلَيْكَ صَدِيدًا ۝۱۱

بَلْ طَنَّنْتُمْ أَنْ لَنْ يَنْقَلِبَ الرَّسُولُ وَالْمُؤْمِنُونَ إِلَىٰ أَهْلِيهِمْ أَبَدًا
وَزَيَّنَّ ذَٰلِكَ فِي قُلُوبِكُمْ وَطَنَّنْتُمْ ظَنَّ السَّوْءِ
وَكُنْتُمْ قَوْمًا بُورًا ۝۱۲

وَمَنْ لَمْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ
سَعِيرًا ۝۱۳

17. ఒకవేళ అల్లాహ్ మీ ఆస్తిపాస్తులను సర్వనాశనం చేయదలిస్తే, మీ ఆలుబిడ్డలను అంతమొందించదలిస్తే ఆ కీడు నుండి మిమ్మల్ని కాపాడగలవాడెవడైనా ఉన్నాడా?
18. ఒకవేళ అల్లాహ్ మీకు సహాయం చేయదలిస్తే, యుద్ధప్రాప్తి ద్వారా మీ ఆర్థిక స్థితిగతులను మెరుగుపరచదలిస్తే అడ్డుకోగల శక్తి ఎవరికుంది? దైవప్రవక్త (స) వెంట వెళ్ళకుండా ఉంటే తాము ధనప్రాణాల నష్టం నుండి సురక్షితంగా ఉండగలమని ఈ పల్లెటూరి తెగలవారు అంచనాలు వేశారు. కాని లాభనష్టాలను కలిగించే అధికారం యదార్థానికి అల్లాహ్ అధీనంలోనే ఉంది.
19. అంటే - ఆయన మీ ఆచరణల ప్రకారం మీకు ప్రతిఫలం వొసగుతాడు.
20. అల్లాహ్ తన ప్రవక్తకు సహాయపడటం అనేది వట్టిమాటే అన్న వారి అనుమానం రకరకాల కుశంకలకు తావు కల్పించింది.
21. వినాశం వారి నొసట రాసివుంది. ఒకవేళ వారు ప్రాపంచిక జీవితంలో దీన్నుండి తప్పించుకున్నా పరలోక జీవితంలో మాత్రం తప్పించుకోలేరు. ఎట్టి పరిస్థితిలోనూ

14 భూమ్యాకాశాల సర్వసత్తాధికారం అల్లాహ్ దే. తాను కోరిన వారిని ఆయన క్షమిస్తాడు, తాను కోరినవారిని శిక్షిస్తాడు. అల్లాహ్ అపారంగా క్షమించేవాడు, కరుణించేవాడు.²²

15 మీరు యుద్ధప్రాప్తిని తీసుకోవటానికి వెళుతున్నప్పుడు, వెనుక ఉండిపోయిన జనులు (గబగబా) వచ్చి, “మమ్మల్ని కూడా మీ వెంట రావటానికి అనుమతించండి”²³ అని అంటారు. వారు అల్లాహ్ మాటనే మార్చివేయజూస్తున్నారు.²⁴ (ఓ ప్రవక్తా!) వారికి చెప్పేయి : “మీరు ఎట్టి పరిస్థితి

وَاللَّهُ مَلِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ يَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ
مَن يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٦﴾

سَيَقُولُ الْمُكَفِّرُونَ إِذَا انْطَلَقْتُمْ إِلَى مَعَانِمِ لَتَأْخُذُوا مَا
ذُرُونَا نَتَّبِعْكُمْ يُرِيدُونَ أَنْ يُبَدِّلُوا كَلِمَ اللَّهِ قُلْ لَنْ

వారు ఘోరశిక్షను అనుభవించాల్సిందే. “బూరన్” (بُورِ) అంటే నాశనమయ్యేవారు అని అర్థం.

22. వెనుక ఉండిపోయిన వారు పశ్చాత్తాపం చెంది, అల్లాహ్ వైపుకు మరలవలసిందిగా ఇందులో చెప్పబడింది. వారు గనక తమ ఆంతర్యాల్లో తిష్టవేసిన కాపట్ట్య రోగం పట్ల సిగ్గుతో కుంచించుకుపోయి క్షమాపణ కోరుకుంటే అల్లాహ్ ఎంతగానో క్షమించేవాడు, దయామయుడు.

23. ఈ వాక్యంలో ఖైబర్ యుద్ధ ప్రస్తావన ఉంది. హుదైబియాలోనే అల్లాహ్ ఈ శుభవార్తను ఇచ్చాడు. హుదైబియా ఒడంబడిక సందర్భంగా హాజరై ఉన్న సహచరులు మాత్రమే ఖైబర్ విజయప్రాప్తిలో భాగస్థులని కూడా అల్లాహ్ స్పష్టపరిచాడు. అందువల్ల హుదైబియా నుంచి తిరిగివచ్చిన తరువాత దైవప్రవక్త (స), యూదుల నిరంతర వాగ్దాన భంగాలకు ప్రతిచర్యగా ఖైబర్ ను ముట్టడించే వ్యూహాన్ని రూపొందించారు. ఆ సందర్భంగా ఈ వెనుక ఉండిపోయిన పల్లెటూరి బైతులు కూడా ప్రవక్త వెంటపస్తామని చెప్పారు. కాని దైవసంకేతం మేరకు వారి అభ్యర్థన ఆమోదించబడలేదు. ఈ ఆయతులో పేర్కొనబడిన ‘యుద్ధప్రాప్తి’ అంటే భావం అది ఖైబర్ విజయం సందర్భంగా లభించిన ధనమే (మాలె గనీమత్).

24. ‘అల్లాహ్ మాట’ అంటే ఖైబర్ విజయప్రాప్తిని హుదైబియా ఒడంబడికలో పాల్గొన్న యోధులకు పంచిపెట్టాలన్న అల్లాహ్ నిర్ణయాన్ని ఈ ప్రబుద్ధులు మార్చివేయదులు స్తున్నారు. కాని ఇలా జరగటానికి వీలేదు అని ఇక్కడ గుర్తుచేయటం జరిగింది.

లోనూ మా వెంట రాలేరు.²⁵ ఈ మేరకు అల్లాహ్ ముందుగానే సెలవిచ్చాడు.” దానికి వారు, “అది కాదులెండి. మీరు మాపై అసూయ చెందుతున్నారు”²⁶ అని సమాధానమిస్తారు. అసలు విషయమేమిటంటే వారు విషయాన్ని చాలా కొద్దిగానే గ్రహిస్తారు.²⁷

16 (ఓ ముహమ్మద్ - స!) పల్లెటూరి ప్రజలలో వెనుక ఉండిపోయిన వారితో ఇలా అను: “త్వరలోనే మీకు, తీవ్రంగా పోరాడే ఒక జాతితో తలపడేందుకు పిలుపు వస్తుంది. మీరు వారితో యుద్ధం చేయవలసి వస్తుంది. లేదా వారంతటవారే ఆత్మసమర్పణ చేసుకుంటారు.²⁸ (ఆ

تَتَّبِعُونَ كَذَلِكَ قَالَ اللَّهُ مِنْ مِمَّنْ تَسْمِعُونَ
بَلْ تَحْسُدُونَ عَلَيْنَا بَلْ كَانُوا لَا يَفْقَهُونَ إِلَّا قَلِيلًا ①

قُلْ لِلْمُكَلَّفِينَ مِنَ الْأَعْرَابِ سُدَّةٌ وَعُونَ إِلَىٰ قَوْمِ أُولِي الْأَيْمَنِ
شَرِيذٍ يُقَاتِلُوا فِيهِمْ وَيُسَلِّمُونَ ۖ إِنْ يُطِيعُوا يُؤْتِكُمُ اللَّهُ أَجْرًا

25. అంటే మిమ్మల్ని ఖైబర్ ముట్టడికోసం తీసుకుపోరాదన్నది దైవాజ్ఞ. కనుక మేము మిమ్మల్ని మా వెంట రానివ్వము.
26. మేము కూడా యుద్ధప్రాప్తిలో ఎక్కడ వాటా పొందుతామోనన్న అసూయతోనే మీరు ఈ చర్యకు ఒడిగట్టారన్నది వారి ఉద్దేశ్యం.
27. మొత్తానికి వారు తమ అజ్ఞానాన్ని, అవివేకాన్ని బయటపెట్టుకున్నారు. అసూయతోనో, ఓర్వలేనితనంతోనో వాళ్ళను వేరు చేయటం లేదు. లోగడ వారు చేసిన మోసానికి శిక్షగా ఈ చర్య గైకొనబడింది. ఆ సంగతిని వారు గ్రహించకపోవటం విచారకరం.
28. ఇంతకీ పోరాట పటిమ గల ఆ జాతి ఏది? ఈ విషయంలో ఖుర్ఆన్ వ్యాఖ్యాతల మధ్య అభిప్రాయభేదం ఉంది. అరేబియాకు చెందిన కొన్ని తెగలవారే ఆ జాతి వారని, ఉదాహరణకు : హవాజిన్ లేక సఖీఫ్ తెగవారనీ, హునైన్ వద్ద ముస్లిములను వారు తీవ్రంగా ప్రతిఘటించారని కొంతమంది వ్యాఖ్యాతలు అభిప్రాయపడ్డారు. లేదా అబద్ధాగ్రేసరుడైన ముసైలమ తెగవారు (బనూ హనీఫా) అని మరికొందరన్నారు. పారసీక దేశస్థులైన మజూసీలే ఈ యుద్ధకాముకులని కొందరు భావించగా, రోము రాజ్యానికి చెందిన క్రైస్తవులే ఆ యుద్ధ వీరులని మరికొందరు తలపోశారు. హుదైబియా సందర్భంగా వెనుక ఉండిపోయిన పల్లెటూరి అరబ్బులనుద్దేశించి, “తొందరగానే మీరు ఒక బలోపేతమైన జాతితో తలపడేందుకు పిలువబడతారు. ఒకవేళ ఆ జాతివారు

సమయంలో) మీరు గనక విధేయత చూపితే²⁹ అల్లాహ్ మీకు ఉత్తమప్రతిఫలం ప్రసాదిస్తాడు.³⁰ ఒకవేళ మీరు లోగడ విముఖత చూపినట్లైతే విముఖులైతే ఆయన మిమ్మల్ని బాధాకరమైన శిక్షకు లోను చేస్తాడు.”³¹

17 గుడ్డివానిపై ఎలాంటి నిందారోపణ లేదు, కుంటివానిపైనా ఎలాంటి నిందారోపణలేదు, వ్యాధిగ్రస్తునిపై కూడా ఎలాంటి నిందారోపణ లేదు.³² ఎవడు అల్లాహ్ కు, ఆయన ప్రవక్తకు విధేయుడై మసలు కుంటాడో అల్లాహ్ అతన్ని క్రింద సెలయేరులు ప్రవహించే స్వర్గవనాలలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. మరి వెన్నుచూపి తిరిగి పోయిన వానికి వ్యధాభరితమైన శిక్షకు గురిచేస్తాడు.

حَسَنًا وَإِنْ تَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُمْ مِنْ قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٧﴾

لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْوَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَضِ حَرَجٌ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَمَنْ يَتَّبِعِ الْبُهْتَانَ يَتَّبِعْهُ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٨﴾

లోంగిపోతే సరి. లేకుంటే మీరు ఆ కీలక సమయంలో మీ చిత్తశుద్ధిని, మీ శౌర్యాన్ని నిరూపించుకోవలసి వస్తుంది” అని చెప్పబడింది.

29. ఆ క్లిష్ట పరిస్థితిలో మీరు గనక ముస్లింలతో కలిసి శాయశక్తులా పోరాడినట్లయితే...

30. ఇహలోకంలో మీకు పుష్కలంగా యుద్ధప్రాప్తి లభిస్తుంది. పరలోకంలో మీ పాపాలు కూడా మన్నించబడతాయి. మీకు స్వర్గం ప్రాప్తిస్తుంది.

31. అంటే, లోగడ మీరు హుదైబియా ఒప్పందం సందర్భంగా అనుమాన రోగంతో మక్కా వెళ్ళటానికి తటపటాయించినట్లైతే, మళ్లీ పలాయనవాదాన్ని గనక అనుసరిస్తే దేవుడు మిమ్మల్ని దండించటం ఖాయం.

32. అంధత్వం, అవిటితనం ఉండి నడవలేని పరిస్థితి ఉంటే చేసేదేమీ లేదు. ఇలాంటి వికలాంగులకు యుద్ధం నుండి మినహాయింపు తప్పకుండా లభించాల్సిందే. ‘నిందారోపణ లేదు’ అంటే వారు యుద్ధంలో పాల్గొనకపోయినా పాపం కాదు అని భావం. అయితే వేరితర జబ్బులు తాత్కాలికమైనవి. అస్వస్థతకు గురై ఉన్నవారికి యుద్ధం నుంచి రాయితీ లభిస్తుంది. స్వస్థత చేకూరిన తరువాత వారు కూడా సాటి ముస్లిం యోధులతో కలిసి ధర్మయుద్ధం చేయవలసి ఉంటుంది.

18 (ఓ ప్రవక్తా!) విశ్వాసులు చెట్టు క్రింద నీతో (విధేయతా) ప్రమాణం చేస్తూ ఉన్నప్పుడు అల్లాహ్ వారిపట్ల ప్రసన్నుడయ్యాడు. ³³ వారి హృదయాలలో ఉన్న దాన్ని ఆయన తెలుసుకున్నాడు. ³⁴ అందువల్ల వారిపై ప్రశాంతస్థితిని (స్థిమితాన్ని) అవతరింపజేశాడు. ³⁵ ఇంకా సమీపంలోనే లభించే విజయాన్ని కూడా అనుగ్రహించాడు. ³⁶

19 ఇంకా ఎన్నో విజయసొత్తులను కూడా! వాటిని వారు స్వంతం చేసుకుంటారు. ³⁷ అల్లాహ్ అపారశక్తిమంతుడు, వివేకసంపన్నుడు.

لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ
فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَابَهُمْ
تَمَاتِرًا مِمَّا يَسْتَبِقُونَ

⑩ وَمَعَانِي كَثِيرَةٌ يَأْخُذُ بِهَا وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا عَلِيمًا

33. ఆ వృక్షం క్రింద దైవప్రవక్త (స) ఎదుట ప్రతినబూనిన సహచరులు నికార్సయిన విశ్వాసులనటానికి, ఇదొక ప్రమాణ పత్రం. తాము కురైషులతో ప్రాణాలొడ్డి పోరాడతామని, ఎట్టి పరిస్థితిలోనూ యుద్ధ మైదానం నుండి పారిపోమని వారు శపథం చేశారు.

34. అంటే వారి ఆంతర్యాలలో వున్న చిత్తశుద్ధిని అల్లాహ్ తెలుసుకున్నాడు. దైవప్రవక్త సహచరులు (నవ్హజు బిల్లాహ్) నిజానికి కపటులనీ, పైకి మాత్రమే వారు విధేయులుగా నటించేవారని దైవవిరోధులు కొందరు కూతలు కూశారు. ఈ ఆయతు వారి ఈ పోకడను కూడా ఖండిస్తోంది.

35. వాస్తవానికి ముస్లింలు యుద్ధ సంకల్పంతో రాలేదు. వారి దగ్గర ఆయుధాలు కూడా లేవు. అయినప్పటికీ హజ్రత్ ఉస్మాన్ (రజి) హత్యకు ప్రతీకారం తీర్చుకోవాలని దైవప్రవక్త (స) పిలుపు ఇవ్వగానే వారు ఒక్క క్షణం కూడా సంకోచించకుండా సమరానికి సిద్ధమయ్యారు. తాను వారి హృదయాల నుంచి మృత్యు భయాన్ని తొలగించాననీ, వారికి గుండె దిటవును ప్రసాదించానని, ఆ కారణంగా వారి మనోనిబ్బరం ఎంతగానో పెరిగిందని దేవుడు చెబుతున్నాడు.

36. అంటే యూదుల కంచుకోట అయిన ఖైబర్ అన్నమాట! హుదైబియా నుండి తిరిగివచ్చిన మీదట ముస్లింలు దాన్ని కైవసం చేసుకున్నారు.

37. అంటే ఖైబర్లో లభించే యుద్ధప్రాప్తి అన్నమాట! ఖైబర్ సస్యశ్యామల ప్రదేశం. అక్కడ పంటలు పుష్పలంగా పండేవి. అక్కడ ముస్లింలకు యుద్ధప్రాప్తిగా పెద్ద మొత్తంలో

20 అల్లాహ్ మీకు ఎన్నో విజయధనాలను గురించి వాగ్దానం చేసి ఉన్నాడు. ³⁸ వాటిని మీరు కైవసం చేసుకుంటారు. దీన్నిమాత్రం ఆయన మీకు తొందరగానే ప్రసాదించాడు. ³⁹ ప్రజల చేతులను మీనుండి కట్టిపడేశాడు ⁴⁰ - విశ్వాసులకు ఇదొక సూచనగా ఉండటానికి! ⁴¹ ఇంకా ఆయన మిమ్మల్ని రుజుమార్గాన నడపటానికి!! ⁴²

21 ఇంకా - మీరింతవరకూ మీ అదుపులో తీసుకోలేకపోయిన మరికొన్ని విజయాలను కూడా వాసగాడు. అల్లాహ్ వాటిని పరివేష్టించి ఉన్నాడు. ⁴³ అల్లాహ్ ప్రతి దానిపై అధికారం కలవాడు.

وَعَدَّ اللَّهُ مَعَكُمْ كَثِيرًا تَاخُدُونَ وَهِيَ لَكُمْ هِبَةٌ
وَكَفَّ أَيْدِيَ النَّاسِ عَنْكُمْ وَاللَّوْمُونَ آيَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ
وَيَهْدِيكُمْ سَبِيلًا مُسْتَقِيمًا ﴿٢٠﴾

وَأَخْرَى لَمْ تَقْدِرُوا عَلَيْهَا قَدْ أَحَاطَ اللَّهُ بِهَا وَكَانَ اللَّهُ
عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ﴿٢١﴾

సొమ్ము లభించింది. ఆ సొమ్ములు హుదైబియా యాత్రలో పాల్గొన్న ముస్లింలకు మాత్రమే పంచబడ్డాయి.

38. ఇది ఇతరత్రా విజయాల ద్వారా ప్రాప్తమయ్యే ధనధాన్యాల శుభవార్త. ఈ శుభవార్త వర్తమానానికే కాదు, భవిష్యత్తుకూ వర్తిస్తుంది. ప్రళయదినం వరకూ వర్తిస్తుంది.
39. అంటే ఖైబర్ విజయాన్ని, హుదైబియా ఒడంబడికను ఆయన మీకు శీఘ్రంగానే ప్రసాదించాడు.
40. హుదైబియా వద్ద మక్కా అవిశ్వాసుల చేతులు మీపై లేవకుండా ఆపాడు. ఖైబర్లో యూదుల చేతులను కట్టిపడేశాడు. ఈ విధంగా దేవుడు ఇస్లాం విరోధుల అత్యుష్ఠయి ర్యాన్ని నీరుగార్చి పరోక్షంగా ముస్లింలకు సాయం చేసాడు.
41. ముస్లింలు సంఖ్యాపరంగా అల్పంగా ఉన్నప్పటికీ ఏవిధంగా దేవుడు వారికి అండగా నిలిచి, ప్రాబల్యాన్ని ఇస్తాడో తెలుసుకోదలచే వారికి ఇదొక సూచన. దైవప్రవక్త (సఅసం) చెప్పినట్లుగా ఒక్కొక్కటి ఈ సంఘటనలన్నీ నిజమని రుజువయ్యాయి. అంతిమ దైవప్రవక్త (సఅసం) చెప్పింది సత్యం అనటానికి ఇంతకన్నా రుజువు ఇంకేం కావాలి.
42. అంటే సన్మార్గంపై మీ పాదాలకు నిలకడను వాసగటానికి, ఈ సూచనల ద్వారా మీ విశ్వాసాన్ని మరింత దృఢతరం చేయటానికి అల్లాహ్ ఈ విధంగా మీకు తోడ్పడ్డాడు.
43. తరువాత కాలంలో ముస్లింలను వరించే విజయాల గురించి, ఆ విజయాల ద్వారా

22 ఒకవేళ ఈ అవిశ్వాసులు మీతో యుద్ధానికి దిగినా వెన్నుచూపి పారిపోయి ఉండేవారు. మరి తమ కోసం ఏ సహాయ కుణ్ణీ, రక్షకుణ్ణీ వారు పొంది ఉండేవారు కాదు.⁴⁴

23 ఇది అల్లాహ్ (సమ్మతించిన) సంప్రదాయం. ఇంతకు ముందు నుంచే ఇది ఆనవాయితీగా వస్తూ వుంది.⁴⁵ నీవు అల్లాహ్ సంప్రదాయంలో ఎలాంటి మార్పునూ పొందజాలవు.

وَلَوْ قَاتَلَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا الْدَّبَابُ مَا لَكُمْ لِحْزَانٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا نَصِيرًا ﴿۲۲﴾

سُنَّةَ اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلُ وَلَكِنْ نَحْنُ مُتَّبِعُونَ
﴿۲۳﴾ اللَّهُ يَبْدِئُ الْبَرَاءَةَ

లభించే సిరిసంపదల గురించి ఈ వాక్యంలో సంకేతం ఇవ్వబడింది. ఆ విజయాలను, ఆ సిరిసంపదలను అల్లాహ్ తన చెప్పుచేతల్లో ఉంచుకున్నాడు. ఇప్పటివరకూ మీరింకా వాటిని అందుకోలేదు. ఆయన తాను తలచినప్పుడు మీకు స్వాధీనపరుస్తాడు. అందులో సందేహానికి తావేలేదు. ఎందుకంటే ఆయన సార్వభౌముడు. సమస్తాన్నీ తన అదుపులో ఉంచుకున్నవాడు.

కొందరు మూలంలోని 'అహాత' (اَهَات) (పరివేష్టించి ఉన్నాడు) అన్న పదాన్ని 'అలిమ' (ఆయనకు తెలుసు) అనే అర్థంలో తీసుకున్నారు. అంటే ముస్ముందు మీరు ఏయే ప్రాంతాలను జయించనున్నారో అల్లాహ్ కు తెలుసు అని భావం.

44. హుదైబియాలోని యుద్ధమేఘాల నేపథ్యంలో ఈ ఆయతు వచ్చింది. మక్కా అవిశ్వాసులు సంధికి ఒప్పుకోకుండా సమరానికే పూనుకుంటే వారికి ఘోరపరాభవమే మిగిలేది. వారు యుద్ధరంగం నుంచి పెడబొబ్బలు పెడుతూ పారిపోవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడి ఉండేది. ఒకవేళ అదేగనక జరిగితే వారిని ఆదుకునే నాధుడెవడూ ఉండేవాడు కాదు. ఎందుకంటే ఆ కీలక తరుణమే గనక అనివార్యమై ఉంటే మేము ముస్లింలకు అండగా నిలబడి ఉండేవాళ్ళం. మరి మా ముందర నిలదొక్కుకునే శక్తి ఎవరికుందనీ?
45. దేవుని ఈ సంప్రదాయం కొత్తదేమీ కాదు. తరతరాలుగా, యుగయుగాలుగా నడుస్తూ వస్తున్నదే. సత్యవాదుల - అసత్యవాదుల మధ్య నిర్ణయాత్మకమైన సమరం జరిగినప్పు డల్లా అల్లాహ్ సత్యబలం ఉన్న విశ్వాసులకు అండగా నిలబడి, వారికి సహాయం చేశాడు. ఈ సంప్రదాయం ప్రకారమే లోగడ బద్ర్ యుద్ధమైదానంలో ముస్లింలకు దైవసహాయం అందింది.

24 ముఖ్యంగా మక్కాలో అల్లాహ్ మీకు అవిశ్వాసులపై ప్రాబల్యం ఇచ్చిన మీదట అవిశ్వాసుల చేతులను మీ నుండి, మీ చేతులను వారి నుండి ఆపినవాడు ఆయనే. ⁴⁶ (అప్పుడు) మీరు చేసేదంతా అల్లాహ్ గమనిస్తూనే ఉన్నాడు.

25 వారే తిరస్కార వైఖరిని అవలంబించినవారు. మిమ్మల్ని మస్జిద్ హరామ్ నుండి ఆపినవారు. ఖుర్బానీ కొరకు ప్రత్యేకించబడిన పశువులను వాటి ఖుర్బానీ ప్రదేశానికి చేరకుండా అడ్డు తగిలినవారు. ⁴⁷ (మక్కా నగరంలో) నీకు

وَهُوَ الَّذِي كَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ عَنْهُم بِبَطْنِ مَكَّةَ
مِن بَعْدِ أَنْ أَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٢٥﴾

هُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَالْهَدْيِ
مَعَكُمْ أَلَا إِنَّ بَيْتَ اللَّهِ لَوْلَا آلُ الرَّجَالِ الْمُؤْمِنُونَ وَبِنَاءِ الْمُؤْمِنَاتِ

46. దైవప్రవక్త (సఅసం) తన ప్రియ సహచరులతో హుదైబియా లోయ వద్ద విడిదిచేసి ఉన్నప్పుడు సాయుధులైన 80 మంది మక్కా అవిశ్వాసులు ఒక పథకం ప్రకారం అక్కడికి వచ్చారు. నెమ్మదిగా ముస్లింల శిబిరంలో జొరబడి అదను దొరకగానే అపకారం తలపెట్టాలన్నది వారి ఎత్తుగడ. ఈ సాయుధ దళం 'తన్'యామ్' గుండా హుదైబియా లోనికి ప్రవేశించింది. ముస్లింలు ఈ కమెండోలను పసిగట్టి, చాకచక్యంగా వారిని తమ అడుపులోకి తీసుకున్నారు. వాళ్ళందరినీ దైవప్రవక్త (సఅసం) సమక్షంలో హాజరు పరచారు. కాని దైవప్రవక్త (స) ఆ తరుణంలో ఎంతో నిగ్రహంతో వ్యవహరించారు. ఎందుకంటే యుద్ధానికి బదులు శాంతి ఒప్పందం వైపుకే దైవప్రవక్త మొగ్గుచూపారు. దొంగదెబ్బ తీయటానికి ప్రయత్నించిన ఆ దుండగులకు ఏ శిక్ష విధించినా తప్పులేదు. కాని ప్రవక్త మహనీయుల వారి ఆలోచన మరోవిధంగా ఉంది. శాంతి ఒప్పందమే ముస్లింలకు శ్రేయస్కరం అని ఆయనకు తెలుసు. అందుకే ఆయన (స) వాళ్ళందరినీ క్షమించి వదలిపెట్టారు. (సహీహ్ ముస్లిం - కితాబుల్ జిహాద్). 'బత్'ను మక్కా' అంటే హుదైబియా ప్రాంతమన్నమాట.

47. అరబీ మూలంలో 'హదీ' (الْهَدْيِ) అనే పదం వచ్చింది. 'హదీ' అంటే హజ్ యాత్రీకుడు లేక ఉవ్రా యాత్రీకుడు తన వెంట తోలుకుపోయే ఖుర్బానీ పశువు. ఖుర్బానీ పశువు అక్కడ కూడా కొనవచ్చు. 'మహిల్లున్' అంటే పశువుల వద్యశాల. అజ్జాన కాలంలో ఉవ్రా యాత్రీకులు మర్వా కొండవద్ద పశువును ఖుర్బానీ ఇచ్చేవారు. హజ్ యాత్రీకులేమో 'మినా'లో ఖుర్బానీ ఇచ్చేవారు. ఇస్లాం తరువాత 'మినా' మరియు పవిత్ర క్షేత్రం (హరమ్) పరిధిలోపల ఎక్కడ ఖుర్బానీ ఇచ్చినా ఫరవాలేదు. ఇంతకీ

తెలియని ముస్లిం పురుషులు, (మరెంతో మంది) ముస్లిం స్త్రీలు లేకుండా ఉండినట్లయితే,⁴⁸ తెలీని స్థితిలో వారు మీచేత త్రొక్కివేయబడతారన్న అనుమానం లేకుండా ఉన్నట్లయితే, వారివల్ల నీపై అపవాదు వచ్చే ప్రమాదం లేకపోయినట్లయితే⁴⁹ (మీకు యుద్ధం చేసేందుకు అనుమతి ఇవ్వబడి ఉండేది.⁵⁰ కాని అలాంటి పరిస్థితి రానివ్వలేదు).⁵¹ అల్లాహ్ తాను కోరిన వారిని తన కారుణ్యంలో చేర్చించుకోవటానికే ఆ పరిస్థితి రానివ్వలేదు. ఒకవేళ వారు (ఆ ముస్లింలు మక్కానుండి) గనక వేర్పడి (వెళ్ళిపోయి) ఉంటే, మేము వారిలోని తిరస్కారులను బాధాకరమైన శిక్షకు గురిచేసి ఉండే వారము.⁵²

لَمْ تَعْلَمُوهُمْ أَنْ تَطْرُقَهُمْ فُتُوبَتُهُمْ مَعْرُوفَةٌ عَلَيْنَا ۗ
لِيُدْخِلَ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ ۗ لَوْ تَرَىٰ أُولَٰئِكَ الْعَدُوَّ لِلَّذِينَ
كَفَرُوا وَإِنَّهُمْ عَدَاؤُنَا لِأَنَّ

④ كَفَرُوا وَإِنَّهُمْ عَدَاؤُنَا لِأَنَّ

ఇక్కడ చెప్పబడిన విషయం ఏమిటంటే ఈ దుర్మార్గులు మిమ్మల్ని కాబా గృహం నుండి అడ్డుకోవటమే గాకుండా, మీ ఖుర్బానీ పశువులను కూడా ఖుర్బానీ స్థలం వరకూ చేరకుండా నిరోధించారు.

48. ఆ ముస్లింలు మక్కాలో నివసిస్తున్నారు. అవిశ్వాసుల బెడద మూలంగా వారు తమ 'విశ్వాసాన్ని' తమ గుండెల్లోనే దాచుకుని మంచి రోజుల కోసం ఎదురుచూస్తున్నారు. వాళ్ల గురించి మీకు తెలీదు.

49. అవిశ్వాసులతో యుద్ధమే గనక జరిగివుంటే ఈ ముస్లింలకు కూడా ప్రాణనష్టం జరిగి ఉండేది. అదేగనక జరిగి వుంటే చేతులారా మీరు మీ శిబిరానికి కీడు కలిగించి ఉండేవారు. అవిశ్వాసులు ఈ ఉదంతాన్ని ఆసరాగా తీసుకుని మిమ్మల్ని దెప్పిపొడిచే వారు. అకారణంగా అమాయకులను చంపినందుకు పరిహారం ఇవ్వవలసివచ్చేది. మరోవైపు ముస్లింలు తమ సహోదరులనే చంపేస్తారన్న విరోధుల నిందలను సహించవలసి వచ్చేది. మూలంలో 'మఅర్రతున్' (مَعْرُوفَةٌ) అని వచ్చింది. దీని అసలు అర్థం లోపం, పరిహారం. అవిశ్వాసుల తరపు నుండి ముస్లింలకు సిగ్గుచేటుగా పరిణమించేది అని ఇక్కడ దాని భావం.

50. ఒకవేళ ఈ కీడు వాటిల్లకుండా ఉండేపక్షంలో మీకు మక్కా నగరంలో జొరబడి శత్రువుతో యుద్ధం చేసేందుకు అనుమతి ఇచ్చేవారం.

26 సత్య తిరస్కారులు తమ హృదయాలలో అహంభావాన్ని, అందునా అజ్ఞానకాలపు అహంభావాన్ని పెంచుకున్న ఆ (క్రిష్ణ) తరుణంలో⁵³ అల్లాహ్ తన ప్రవక్తపై, విశ్వాసులపై తన తరపున ప్రశాంత స్థితిని అవతరింపజేశాడు. ⁵⁴ ఇంకా అల్లాహ్ ముస్లింలను భక్తి (తఖ్ వా) వాక్కుకు

أَدَجَّلَ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْحَيَّةَ حَيَّةً
الْجَاهِلِيَّةَ فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَنَا عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى
الْمُؤْمِنِينَ وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوَى وَكَانُوا أَحَقَّ

51. మక్కాలో ఇప్పటివరకూ ఇస్లాం స్వీకరించకుండా ఉన్న వారికి మరి కొంత గడువు ఇచ్చే ఉద్దేశంతోనే దేవుడు నిర్బంధసంధికి రంగం సిద్ధం చేశాడు.

52. మక్కాలో నివసిస్తున్న ముస్లింలు ఒకవేళ అవిశ్వాసుల నుండి వేరైపోయి - తమ పేటను ప్రత్యేకంగా నిర్మించుకుని ఉంటే మేము అవిశ్వాసులతో యుద్ధం కొరకు అనుమతించిచ్చి ఉండేవారం. మీచేత వారికి తగిన శాస్తి జరిపించేవారం.

53. ఆ గడ్డు సమయాన్ని మీరు ఓసారి నెమరు వేసుకోండి...

54. ముస్లింలను ఉద్రూ కోసం మక్కా నగరంలో ప్రవేశించకుండా నిరోధించాలన్న అవిశ్వాసుల నిర్ణయం మూర్ఖత్వం తప్ప మరేమీ కాదు. విజ్ఞత, వివేచన ఉన్నవారయితే ఆ విధంగా ప్రవర్తించేవారు కారు. అజ్ఞానంతో వాళ్లు ఈ విధంగా అన్నారు : “వాళ్లు (ముస్లింలు) మా బిడ్డలను, పితామహులను చంపారు. లాత్, ఉజ్జు దేవతల సాక్షిగా! మేమెన్నటికీ వాళ్లను మక్కాలో అడుగుపెట్టనివ్వము.”

అంటే వాళ్లు ఈ వ్యవహారాన్ని తమ పరువు ప్రతిష్ఠలతో ముడిపడినదిగా భావించారే తప్ప దైవదాసులను దైవగృహం నుండి ఆపకూడదని మాత్రం ఆలోచించలేదు. అందుకే వాళ్ల ఈ చర్యను అజ్ఞానకాలపు అహంభావంగా అభివర్ణించటం జరిగింది. కురైషుల ఈ అనుచిత వైఖరి మూలంగా అటు ముస్లిం శిబిరంలో ఆవేశాలు కట్టలు త్రెంచుకునే ప్రమాదం లేకపోలేదు. వాళ్లు కూడా దీన్ని తమ పరువు ప్రతిష్ఠల సమస్యగా తీసుకునే అవకాశం ఉంది. అదేగనక జరిగితే యుద్ధం అనివార్యమవుతుంది. మరి ఆ యుద్ధం ముస్లింల పాలిట కూడా హానికరంగా పరిణమించేది.

అందుకే అల్లాహ్ ఆ కీలక తరుణంలో ముస్లింల హృదయాలలో నెమ్మదిని నూరిపోశాడు. వారి మనసులను కుదుటపరిచాడు. నిగ్రహంతో, సంయమనంతో మసలుకునే సద్బుద్ధిని వారికి అనుగ్రహించాడు. వారు తమ ప్రవక్త (సఅసం) ఆదేశానుసారం మక్కా వ్యాపారాల్లోనే ఆగిపోయారు. ఆగ్రహవేశాలతో నగరంలోపలికి జొరబడలేదు.

సంధి కుదుర్చుకునే సమయంలో కురైషులు వ్యవహరించిన తీరునే ‘అజ్ఞానకాలపు

కట్టుబడి ఉండేలా చేశాడు.⁵⁵ వారు దానికి తగిన వారు, హక్కుదారులు కూడా. అల్లాహ్ ప్రతిదీ బాగా తెలిసినవాడు.

بِهَا وَأَهْلِهَا وَكَانَ اللَّهُ يَجْرُسُ شَيْءٍ عَلَيْهِمْ ۞

అహంభావం'గా పేర్కొనటం జరిగిందని మరికొందరు అభిప్రాయపడ్డారు. ఒకవైపు వాళ్ల ధోరణి ఈ విధంగా ఉంటే మరోవైపు సంధిషరతులు కూడా పైకి సహించరానివిగా ఉన్నాయి. కాని పరిణామం రీత్యా ఆ సంధి ఇస్లాం మరియు ముస్లింల పాలిట వరప్రదాయిని అయింది. అందుకే అల్లాహ్ ముస్లింలకు ఆ సందర్భంలో అసాధారణ మైన ఓరిమిని ప్రసాదించి, ఏమాత్రం ఆమోదయోగ్యంగా లేని ఆ సంధిని ఆమోదించ గలిగేలా చేశాడు.

ఆ సంధి గురించి క్లుప్తంగా చెప్పుకోవాలంటే -

మక్కా నుండి కురైషు రాయబారులు తెచ్చిన ప్రతిపాదనలను మహాప్రవక్త (సఅసం) ఒప్పుకున్నారు. వాటి ప్రకారం ముస్లింలు ఆ సంవత్సరం 'ఉద్రూ' కోసం మక్కా వెళ్లకుండా, అక్కడినుండే తిరిగివెళ్ళిపోవాలి. ఒప్పందాన్ని లిఖించమని మహాప్రవక్త (సఅసం) హజ్రత్ అలీ (రజి)ని పురమాయించారు. దైవప్రవక్త ఆదేశానుసారం హజ్రత్ అలీ (రజి) దస్తావేజు వ్రాయటానికి ఉపక్రమించారు. 'బిస్మిల్లా హిర్రహ్మీ నిర్రహీమ్' (అనంత కరుణామయుడు, అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో ప్రారంభిస్తున్నాను) అని మొదట వ్రాశారు. దానిపై వాళ్లు అభ్యంతరం చెబుతూ, ఈ 'రహ్మాన్' ఎవరో, 'రహీమ్' ఎవరో మాకు తెలీదు. మా దగ్గర ఆనవాయితీగా వస్తున్న 'బిస్మిల్లా హుమ్మ' (ఓ అల్లాహ్! నీ పేరుతో) అని మాత్రమే వ్రాయండి అన్నారు. అందువల్ల మహాప్రవక్త (స) వాళ్లు చెప్పినట్లే వ్రాయించారు. ఆ తరువాత ఆయన (స), "దైవప్రవక్త అగు ముహమ్మద్ (స) మక్కా వాసులతో చేసుకున్న ఈ ఒప్పందం ప్రకారం..." అని వ్రాయించారు. దానిపై కురైషు ప్రతినిధులు తీవ్ర అభ్యంతరం లేవనెత్తారు. "మీకూ - మాకూ మధ్య ఉన్న తగవుకు మూలం అసలు దైవప్రవక్త పదవే కదా! మిమ్మల్ని దైవప్రవక్తగా మేము అంగీకరించినట్లయితే ఈ గొడవంతా ఎందుకు? మీతో యుద్ధాలెందుకు? మక్కాలోకి రాకుండా మిమ్మల్ని ఆపటమెందుకు? 'దైవప్రవక్తయగు ముహమ్మద్' బదులు 'అబ్దుల్లా కుమారుడగు ముహమ్మద్' అని వ్రాయండి" అని అన్నారు. మహాప్రవక్త (స) దీనికి కూడా ఒప్పుకుంటూ వారు చెబుతున్నట్లే వ్రాయమని హజ్రత్ అలీ (రజి)ని సూచించారు. (నిశ్చయంగా ఇది ముస్లింలను రెచ్చగొట్టే విషయమే. అల్లాహ్ యే గనక వారి హృదయాలకు నెమ్మదిని ఇచ్చి ఉండకపోతే వారీ విషయాన్ని సహించలేకపోయేవారు). 'దైవప్రవక్త ముహమ్మద్' అనే పదాలను తన స్వహస్తాలతో కొట్టివేయటానికి హజ్రత్ అలీ నిరాకరించారు.

27 నిశ్చయంగా అల్లాహ్ తన ప్రవక్తకు సత్యంతో కూడుకున్న స్వప్నాన్ని చూపించాడు. అల్లాహ్ తలినే మీరు తప్పకుండా మస్జిద్ హరామ్ లో సురక్షితంగా ప్రవేశిస్తారు. శిరోముండనం చేయించుకుంటారు, తల వెంట్రుకలను కత్తిరించుకుంటారు. మీకేభయమూ ఉండదు. ⁵⁶

لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الرُّؤْيَا بِالْحَقِّ لَتَدْخُلُنَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ آمِنِينَ مُحَلِّقِينَ رُءُوسَكُمْ وَمُقَصِّرِينَ

“సరే. ఆ పదాలెక్కడ ఉన్నాయో చూపించు” అని మహాప్రవక్త (స) అడిగారు. హజ్రత్ అలీ ఆ పదాలను చూపించగా, మహాప్రవక్త (స) తన స్వహస్తంతో వాటిని కొట్టివేసి, వాటికి బదులు “అబ్దుల్లా కుమారుడగు ముహమ్మద్” అని వ్రాయించారు. ఆ తరువాత ఆ ఒడంబడికలో మూడు ముఖ్య పరతులు లిఖించబడ్డాయి: 1. మక్కానుండి ఏ ముస్లిం మీ వద్దకు వచ్చినా అతన్ని మీరు మాకు అప్పగించాలి. 2. మీ వద్దనుండి ఏ ముస్లిం మక్కాకు వచ్చినా అతన్ని మేము అప్పగించబోము. 3. ముస్లింలు వచ్చే సంవత్సరం మక్కాకు రావచ్చు. కాని మూడు రోజులకన్నా ఎక్కువ ఉండకూడదు. ఈ సందర్భంగా వారు ఆయుధాలు తీసుకురాకూడదు. (సహీహ్ ముస్లిం - కితాబుల్ జిహాద్). ఈ సంవత్సరం ఉభయవర్గాల మధ్య యుద్ధం జరగకూడదు. తెగలలో తాము కోరినవారు ముస్లింల శిబిరంలోకిగానీ, కురైషుల పక్షానగానీ పోవచ్చు అనే అంశాలు కూడా అందులో లిఖించబడ్డాయి.

55. ఇక్కడ భక్తి వాక్కు అంటే “లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహు ముహమ్మదుర్రసూలుల్లాహ్” అనే సద్వచనం కావచ్చు (ఇబ్నై కసీర్). లేక ముస్లింలు హుదైబియాలో ప్రదర్శించిన సహనం, హుందాతనం కావచ్చు లేక దైవభక్తి మూలంగా చేసిన ప్రమాణాన్ని నెరవేర్చటం, దాని మీద స్థిరంగా నిలబడటం కూడా కావచ్చు (ఫత్ హుల్ ఖదీర్).

56. దైవప్రవక్త (స) తన సహచరులతో కలసి కాబా గృహం వద్దకు చేరుకుని ఉమ్రా చేసినట్లు హుదైబియా సంఘటనకు ముందు కలగన్నారు. దైవప్రవక్తకు కల వచ్చిందంటే అది దాదాపు ‘వహీ’ (దైవవాణి) వంటిదే. అయితే ఈ స్వప్నం ఏ సంవత్సరంలో సాకారమవుతుందో చెప్పబడలేదు. కాని ఈ కలను మహాప్రవక్త మహాభాగ్యంగా తలపోసి వెంటనే ఉమ్రా కోసం ముస్లింలతో బయలుదేరారు. ఎట్టకేలకు హుదైబియా ఒప్పందం జరిగింది. అయితే ఒప్పందం ప్రకారం వచ్చే సంవత్సరం ప్రశాంత వాతావరణంలో ముస్లింలు ‘ఉమ్రా’ చేశారు. ఆ విధంగా అల్లాహ్ తన ప్రవక్తకు చూపిన స్వప్నాన్ని నిజం చేశాడు.

మీకు తెలియని విషయాలు ఆయనకు తెలుసు. ⁵⁷ మరి దానికి ముందే ఆయన ఓ శీఘ్ర విజయాన్ని కూడా మీకు అనుగ్రహించాడు. ⁵⁸

28 తన ప్రవక్తకు మార్గదర్శకత్వాన్ని, సత్యధర్మాన్ని ఇచ్చి దాన్ని ఇతర ధర్మాలన్నింటిపై పైచేయిగా ఉండేలా చేయటానికి పంపినవాడు ఆయనే. ⁵⁹ సాక్షిగా అల్లాహ్‌యే చాలు.

29 ముహమ్మద్ (సఅసం) అల్లాహ్ ప్రవక్త. ఆయన (స) వెంట ఉన్నవారు అవిశ్వాసులకు కొరుకుడు పడనివారు. ఒండొకరి పట్ల మాత్రం దయార్థ్ర హృదయులు.

لَا تَحْزَنُوا فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ دُونِ ذَلِكَ فَتْحًا
قَرِيبًا ﴿۲۸﴾

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ
عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿۲۹﴾

رَأَىٰ كَمَا سَجَدًا يَتَّبِعُونَ فَضَلَّ مِنَ اللَّهِ وَرِثُوا نَبِيِّهِمْ فِي

57. అంటే మొదటి సంవత్సరమే గనక హుదైబియాలో సంధి కుదరకపోతే యుద్ధం అనివార్యమయ్యేది. యుద్ధమే గనక జరిగివుంటే మక్కాలో నివసించే బలహీన ముస్లింలకు తీరని నష్టం జరిగి వుండేది. కాబట్టి హుదైబియా ఒడంబడికలోని శుభాలేమిటో అల్లాహ్‌కు మాత్రమే తెలుసు - మీకు తెలియదు.

58. 'శీఘ్ర విజయం' (فَتْحًا قَرِيبًا) అన్న దానిలో ఖైబర్ విజయం, మక్కా విజయంతో పాటు, శాంతి ఒడంబడిక ఫలితంగా తండోపతండాలుగా ప్రజలు ఇస్లాంలో చేరటం కూడా ఇమిడి ఉంది. ఇది కూడా విజయానికి ఓ ప్రబల తార్కాణమే. హుదైబియా ఒప్పందం నాటికి ముస్లిం సహచరుల సంఖ్య వెయ్యిన్నరే. ఆ తరువాత కేవలం రెండు సంవత్సరాలకే ముస్లింలు విజేతలుగా మక్కా నగరంలో ప్రవేశించినపుడు వారు పదివేలమంది దాకా ఉన్నారు.

59. రుజువులు, ఆధారాల రీత్యా ఇతర ధర్మాలపై ఇస్లాంకు గల ఆధిక్యత విషయంలో సందేహమే లేదు. అలాగే ప్రాపంచికంగా, సైనికపరంగా కూడా ఇస్లాంకు ఆధిపత్యం ఉంటుంది. ఇంకో విషయం ఏమిటంటే ఇస్లాంకు లభించే ఈ ఆధిపత్యం తాత్కాలిక మైనది కాదు. అది సర్వకాల సర్వావస్థలకు వర్తిస్తుంది. కాకపోతే ఇస్లాం ధర్మ అనుయాయులు ఆ ధర్మానికి కట్టుబడి ఉండాలన్నదే షరతు. ఇస్లాం తొలి కాలంలోనూ, ఆ తరువాత సుదీర్ఘ కాలం వరకు కూడా ఈ ఆధిక్యత కొనసాగింది. ఆ వాగ్దానం నేటికీ ఉంది. అయితే ముస్లింలు తమ యోగ్యతను నిరూపించుకోవాలి. "కృంగిపోకండి. దిగులు చెందకండి. మీరు గనక విశ్వాసులయితే మీరే ప్రాబల్యం

దైవ కృపను, దైవప్రసన్నతను చూరగానే ప్రయత్నంలో వారు (దైవ సన్నిధిలో) వినములై వంగటాన్ని, సాష్టాంగపడటాన్ని నీవు చూస్తావు. వారి సాష్టాంగ ప్రణామాల ప్రత్యేక ప్రభావం వారి ముఖారవిందాలపై తొణకిన లాడుతూ ఉంటుంది. వీరికి సంబంధించిన ఈ ఉపమానమే తౌరాతులో ఉంది. ఇన్ జీలులో (కూడా) వారి ఉపమానం ఉంది.⁶⁰ అది ఒక పంటపొలం వంటిది. అది తన మొలకను మొలకెత్తించింది.⁶¹ తరువాత దానిని బలపరిచింది. ఆ తరువాత అది లావు అయింది. ఆ పైన అది తన కాండంపై నిటారుగా నిలబడింది, రైతులను అలరించసాగింది⁶² - వారి ద్వారా అవిశ్వాసులను మరింత ఉడికించాలని!⁶³ వారిలో విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేసిన వారికి మన్నింపును, గొప్ప ప్రతిఫలాన్ని ప్రసాదిస్తానని అల్లాహ్ వాగ్దానం చేసి ఉన్నాడు.⁶⁴

وَجِوْرِهِمْ مِنْ أَشْرَ السُّجُودِ ذٰلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَمَثَلُكُمْ فِي الْاِنْجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطَآءًا فَارَزَّهُ فَاسْتَعْلَظَ فَاسْتَوَىٰ عَلَىٰ سُوْقِهِ يُعْجِبُ الزَّرَّاعَ لِيَغِيْظَ بِهِمُ الْكٰفِرَ وَعَدَّ اللهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ مِنْهُمْ مَّغْفِرَةً وَّ اَجْرًا عَظِيْمًا ﴿٦٠﴾

పొందుతారు” (ఆలి ఇమ్రాన్-139). ఈ ధర్మం ప్రాబల్యం వహించటానికి వచ్చినదేగాని అణగారి ఉండటానికి కాదు.

60. వారి గుణగణాలు తౌరాతు, ఇన్ జీలు గ్రంథాలలో కూడా వివరించబడ్డాయి అని ఒక అర్థం వస్తుంది. మరో అర్థం ప్రకారం తౌరాతులో వారి గుణగణాలు పొందుపరచబడ్డాయి. ఇంజీలు గ్రంథంలో వారు ఒక పంటపొలంతో పోల్చబడ్డారు (ఫత్ హూల్ ఖదీర్).
61. ‘షత్ అహు’ (شَطَا) అంటే దైవాజ్ఞపై నేలలోపల ఉన్న విత్తనాన్ని చీల్చుకుంటూ మొలకెత్తిన మొలక అని అర్థం.
62. ఇక్కడ మహాప్రవక్త (స) ప్రియసహచరుల ఉదాహరణ ఇవ్వబడింది. మొదట్లో వారు మరీ బలహీనంగా ఉండేవారు. చాలా కొద్దినంఖ్యలో ఉండేవారు. ఒకప్పుడు

మొక్కరూపంలో ఎంతో బలహీనంగా ఉండే వృక్షం ఏవిధంగా దినదినాభివృద్ధిచెంది బలపడుతుందో అదేవిధంగా ప్రవక్త ప్రియసహచరులు కూడా చూస్తూ వుండగానే - చాలా కొద్దికాలంలోనే - ఒక మహాశక్తిగా తయారయ్యారు.

63. దైవప్రవక్త ప్రియసహచరుల సంఖ్య దిన దిన ప్రవర్ధమానం అవటం, ఇస్లాం నానాటికీ బలపడటం చూసి అవిశ్వాసులు ఆగ్రహంతో మండిపడేవారు. ఎందుకంటే ఇటు ఇస్లాం రోజురోజుకూ విస్తరిస్తూ ఉండగా అటు వారి ప్రాబల్యానికి గండిపడసాగింది. ఈ ఆయతు ఆధారంగా కొంతమంది పండితులు, దైవప్రవక్త ప్రియ సహచరుల పట్ల ద్వేషభావం, అక్కసును కలిగివుండేవారిని 'కాఫిర్లు'గా పేర్కొన్నారు.
64. ఈ ఆయతులోని ఒక్కొక్క వాక్యం మహాప్రవక్త ప్రియసహచరుల (సహాబా) గొప్పతనాన్ని, సద్గుణాలను చాటిచెబుతోంది. వారు చేసిన అనన్య సామాన్యమైన త్యాగాలకు గాను అల్లాహ్ వారికి మన్నింపుల, స్వర్గ సుఖాల వాగ్దానం చేశాడు. దేవుడు సహాబాల గురించి ఈ విధంగా వాగ్దానం చేసిన తరువాత సహాబాల విశ్వాసాన్నీ, చిత్తశుద్ధిని శంకించే, విమర్శించే హక్కు ఎవరికీ లేదు. అలా శంకించే వారి విశ్వాసమే సందేహాస్పదం అయిపోతుంది.

